

LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
Tel 08-785 51 13
Fax 08-651 57 50

BESLUT

Datum

1992-06-23

1 (6)

Beteckning

231-1991-1451
0139-02-002

Enligt sändlista

Beslut om nya föreskrifter samt fastställelse av skötselplan för naturreservatet Broknapparna i Upplands-Bro kommun

(3 bilagor)

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn	Broknapparna
Objektnr (SNV)	01 02 046
Kommun	Upplands-Bro
Registerområde	Upplands-Bro kommun
Läge	Ekonomiska kartan blad nummer 108 81. Reservatet består av fyra öar i Näs-fjärden och ligger cirka 25 kilometer från Stockholms centrum. Avståndet till Bro samhälle är cirka 7 kilometer.
Gräns	Innerkanten av den streckade linjen på bifogad karta (bilaga 1).
Fastighet	Del av Frölunda 6:5
Markägare	Upplands-Bro kommun
Area	cirka 75 hektar
därav landarea	cirka 10 hektar
Naturvårdsförvaltare	Upplands-Bro kommun

BESKRIVNING AV RESERVATET

Reservatet består av fyra öar, Rönnskär i söder, Lindholmen i norr och de två mellanliggande öarna Broknapparna. Dessa fyra öar utgör tillsammans med öarna Östra Lagnö och Skoggarn en lång kedja av öar i Näs-fjärden och Bro-fjärden. Öarna i reservatet är relativt höga, upp till 10-15 meter över Mälarens yta.

På Lindholmen utgörs trädskiktet av tall, asp, lind, al och ask. Rena lindbestånd finns på ön, och många lindar

Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
Tel 08-785 51 13
Fax 08-651 57 50

1992-06-23

231-1991-1451
0139-02-002

är dessutom grova och mycket gamla. Floran är lundartad. Spår av kulturpåverkan finns. De två Broknapparna är delvis skogslösa, delvis täckta med barrblandskog. I blockrika sluttningar ner mot vattnet växer små lindbestånd, framförallt på östra Broknappen. På Rönnskär finns örtrik granskog, ung ädellövskog samt hållmarkstallskog och kala hållmarker.

Fågellivet är rikt på öarna. På Rönnskär finns en fisktärnekoloni med ett 50-tal häckande par. På Broknappen häckar fiskgjuse regelbundet. Tack vare öarnas läge i Mälaren och de gamla, grova lövträden finns goda förutsättningar för ett rikt insektsliv.

Öarna har angivits vara av klass II, "mycket högt naturvärde", i naturvårdsprogrammet för Stockholms län. Mälaren med öar och strandområden har naturresurslagen i sin helhet angivits vara av riksintresse för friluftslivet.

ÄRENDETS BEREDNING

År 1969 fattade länsstyrelsen i Uppsala län, dit Upplands-Bro kommun hörde då, beslut om att inrätta naturreservatet Broknapparna. Upplands-Bro kommun som är ägare till öarna begärde själv att området skulle förklaras som naturreservat.

I samband med att en allmän översyn görs av samtliga naturreservat i länet (regeringsuppdrag till Naturvårdsverket 1988/89) har Länsstyrelsen beslutat att en skötselplan skall upprättas för reservatet. I samband med att denna plan upprättas ses reservatsbeslutet och föreskrifterna över och moderniseras.

Länsstyrelsen fastställer således en skötselplan för reservatet, utser en ny naturvårdsförvaltare, fattar beslut om att vattenområdet skall ingå i reservatet samt beslutar om nya föreskrifter för reservatet.

GRUND FÖR BESLUTET

Öarna ger en speciell karaktär åt landskapet genom sina mer eller mindre branta hållar och kala bergspartier, växlade med karga tallbestånd. Av särskilt värde är avsnitten av ädellövskog. Här uppträder också en rik lundflora. Vidare är öarna viktiga för fågellivet, med östra Mälarens största fisktärnekoloni. Öarna har betydelse för det båtburna friluftslivet.

För att slå vakt om naturvärdena bör skogsbruk ej bedrivas på öarna. Vissa skötselåtgärder kan emellertid krävas bl a i ädellövskogen. Anläggningar för friluftslivet bör minimeras.

Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
Tel 08-785 51 13
Fax 08-651 57 50

1992-06-23

231-1991-1451
0139-02-002

Mot bakgrund av ovanstående är det motiverat att området utgör naturreservat.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Den 12 december 1969 förklarade Länsstyrelsen i Uppsala län att det område som har markerats på bifogade karta skulle utgöra naturreservat med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822). Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar nu med stöd av naturvårdslagen att vattenområde skall ingå i reservatet och att reservatets gräns skall vara som angivits på bifogad karta (bilaga 1). Länsstyrelsen beslutar vidare om nya föreskrifter som ersätter de tidigare från 1969. Beslutet får därför från och med denna dag följande lydelse.

Naturreservatets namn skall vara **Broknapparna**.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET skall vara att bevara öarna i sitt naturliga tillstånd såväl av naturvårdsskäl som för det rörliga friluftslivet. Öarnas vegetation skall i huvudsak tillåtas att utvecklas fritt. Ädellövskogen skall särskilt skyddas och vårdas.

ÄNDAMÅLET SKALL TRYGGAS genom att:

- öarna bevaras för friluftslivet och att attraktiv skogsmark bibehålls och tillåts i huvudsak att utvecklas fritt.
- vissa skötselinsatser utförs, främst för att bevara ädellövskogen

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla inom reservatet.

A) Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom reservat

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi som att gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning.

Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
Tel 08-785 51 13
Fax 08-651 57 50

1992-06-23

231-1991-1451
0139-02-002

2. anordna upplag annat än i samband med området skötsel.
3. anlägga campingplats, tältplats eller liknande.
4. uppföra helt ny byggnad eller anläggning. Länsstyrelsen kan dock ge tillstånd till att uppföra en sopmaja eller liknande.
5. avverka träd eller buskar eller utföra andra skogliga åtgärder utöver vad som anges i bifogad fastställd skötselplan.
6. använda kemiska bekämpningsmedel eller konstgödningsmedel.
7. anlägga brygga eller annan fast anordning för friluftslivet. Om en mindre brygga erfordras för områdets skötsel kan en sådan uppföras efter tillstånd från länsstyrelsen.
8. plantera ut växter eller djurarter som är främmande för svensk natur.
9. bedriva jakt.

Föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder mot utförande av de åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan (bilaga 2).

B) Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägaren, arrendator och andra innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. utmärkning av reservatets gränser, uppsättning av informationsskyltar och övriga upplysningsskyltar.
2. om så erfordras uppsättning av sanitära anordningar för friluftslivet.
3. i övrigt de åtgärder som framgår av bifogade skötselplan, såsom röjning av gran till förmån för lövträd osv.

C) Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttä inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
Tel 08-785 51 13
Fax 08-651 57 50

1992-06-23

231-1991-1451
0139-02-002

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, rista, spränga eller måla.
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar.
3. störa djurlivet (t ex genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräl- och groddjur).
4. medföra hund eller katt som inte är kopplad.
5. tälta mer än två dygn i följd på samma plats.
6. för längre tid än två dygn i följd förankra båt vid samma strand.
7. göra upp öppen eld.
8. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt eller därmed jämförbar anordning.

D) Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogade skötselplan (bilaga 2). Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara Upplands-Bro kommun. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med länsstyrelsen.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och naturresursdepartementet, se bilaga 3.

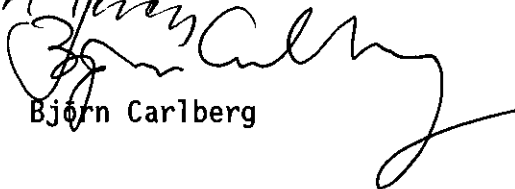
Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
Tel 08-785 51 13
Fax 08-651 57 50

1992-06-23

231-1991-1451
0139-02-002

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsöverdirektör Birgitta Isaksson Pérez, beslutande, länsarkitekt Eva Gyllensvärd, länsantikvarie Jan-Bertil Schnell, länsassessor Bo Carlerup, miljövårdsdirektör Svante Pekkari samt byrådirektör Björn Carlberg, föredragande.

Birgitta Isaksson Pérez

Björn Carlberg

Bilagor

Reservatskarta
Skötselplan
Hur man överklagar

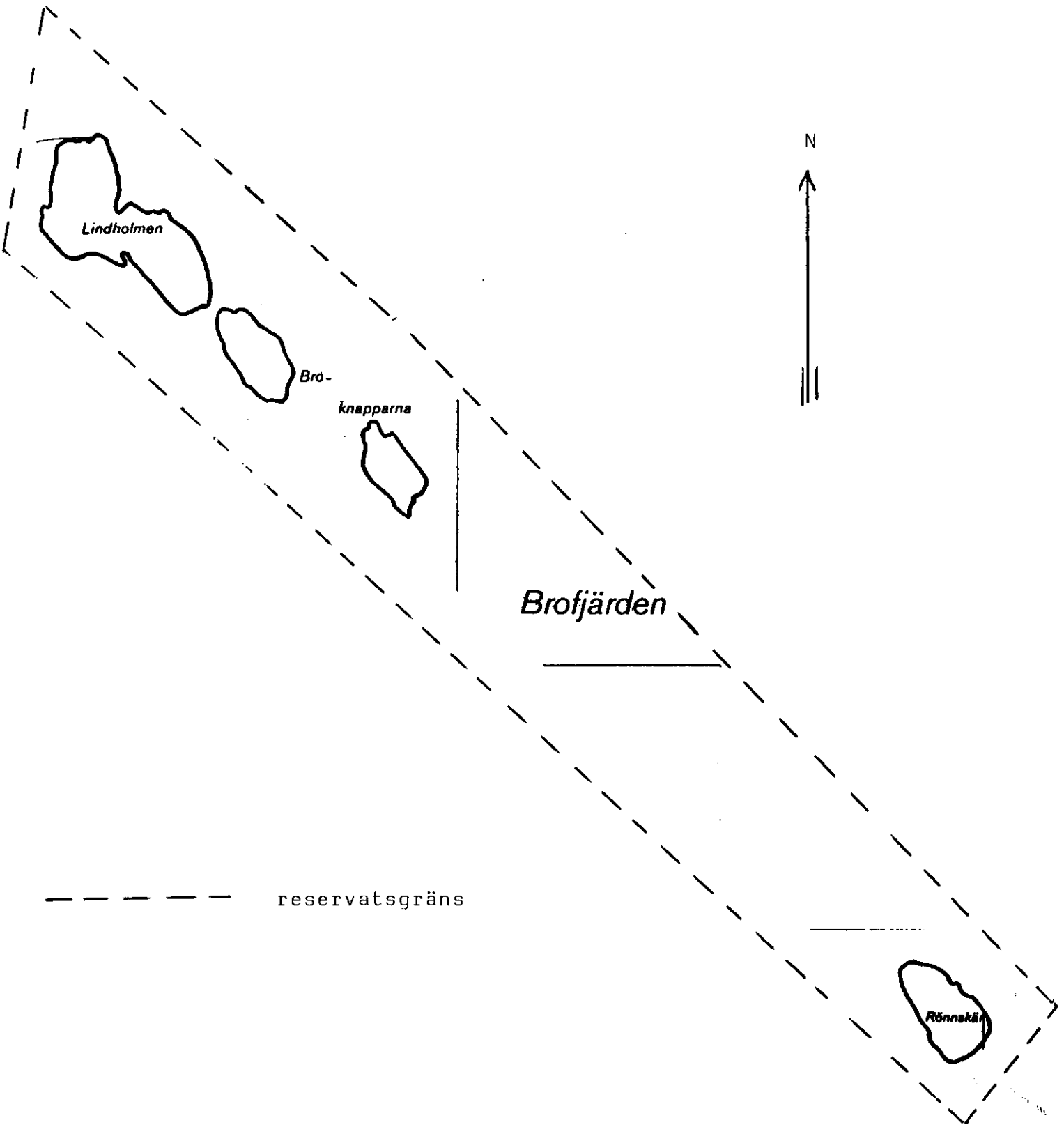
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3

Sändlista

akten
registret
Stockholms läns författningssamling, länskungörelserna
Upplands-Bro kommun, Box 501, 196 21 Kungsängen, delg kv
Statens naturvårdsverk, 171 85 Solna, delg kv
Fastighetsregistermyndigheten
Stockholms västra lantmäteridistrikt
Planenheten
Kulturmiljöenheten
Juridiska enheten
Länsöverdirektören

NATURRESERVATET BROKNAPPARNA

Upplands-Bro kommun

0 1 2 3 4 5 6 7 hundra meter

skala 1:10 000

Tillhör
Länsstyrelsens beslut
Dnr 231-1991-1451

**SKÖTSELPLAN FÖR
NATURRESERVATET
BROKNAPPARNA**

Naturvårdsförvaltare är Upplands-Bro kommun.

Planen är fastställd den 23 juni 1992 av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.

FÖRORD

År 1969 fattade Länsstyrelsen i Uppsala län beslut om att förklara öarna Lindholmen, Broknapparna och Rönnskär som naturreservat. Reservatsbildningen hade begärts av markägaren, Upplands-Bro kommun, som då tillhörde Uppsala län.

I samband med en allmän översyn av länets alla naturvårdsobjekt har en plan upprättats för skötselplanarbetet för de naturvårdsobjekt i länet som saknar skötselplan.

I samband med att en skötselplan fastställs för Broknapparnas naturreservat har reservatet utvidgats med vattenområde runt öarna, reservatsbeslutet moderniserats samt nya föreskrifter beslutats.

Skötselplanens olika mål skall gälla för överskådlig tid medan åtgärderna avser den närmaste tiden. Dessa kan dock ändras under förutsättning att de åsatta målen fortfarande nås.

Planen är uppdelad i en Allmän del som beskriver områdets nuvarande förhållanden och en Plandel som lägger fast reservatets framtida disposition.

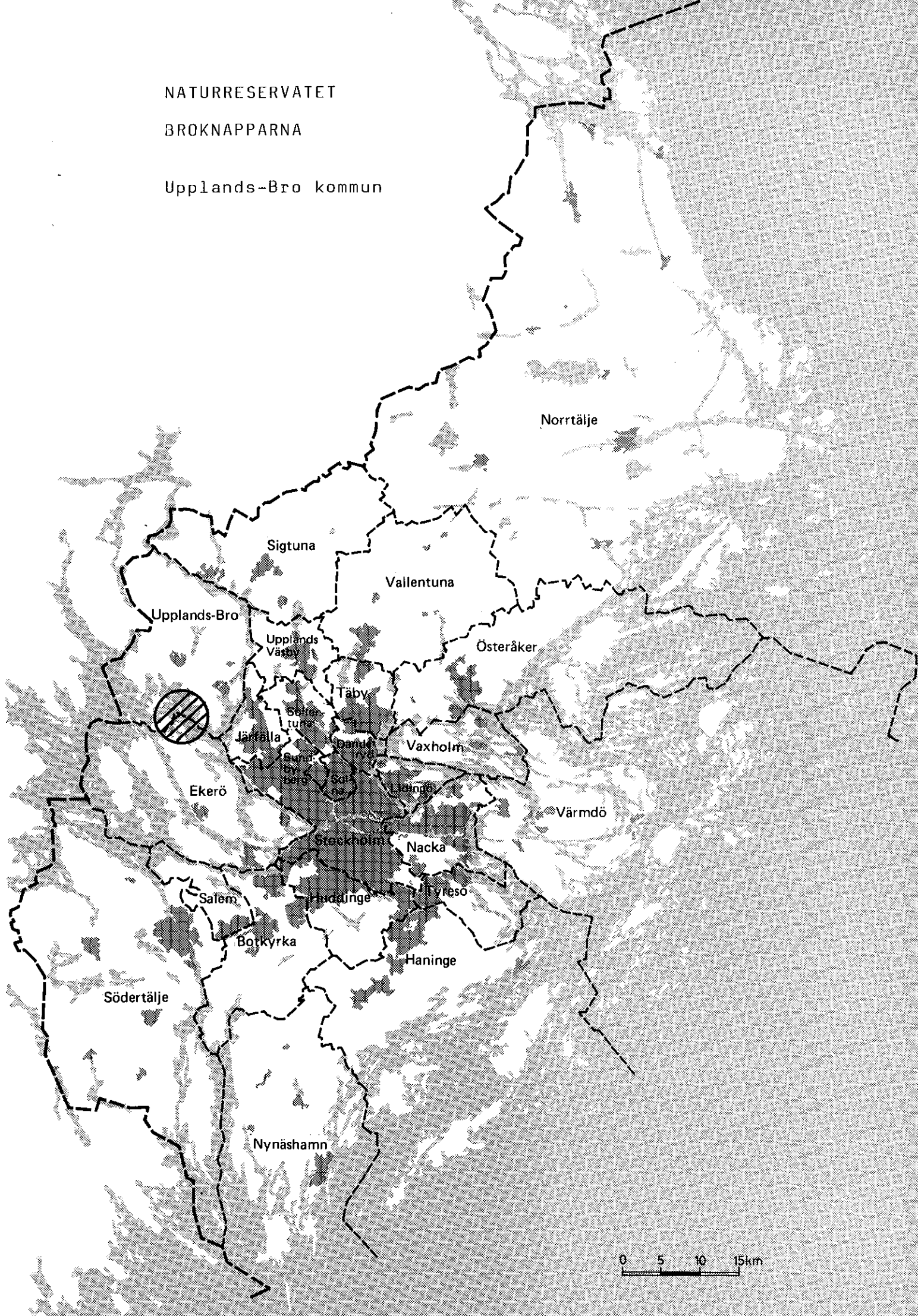
Planen är fastställd den 23 juni 1992 efter samråd med Upplands-Bro kommun.

Fastställelsen gäller inte den ekonomiska utredningen.

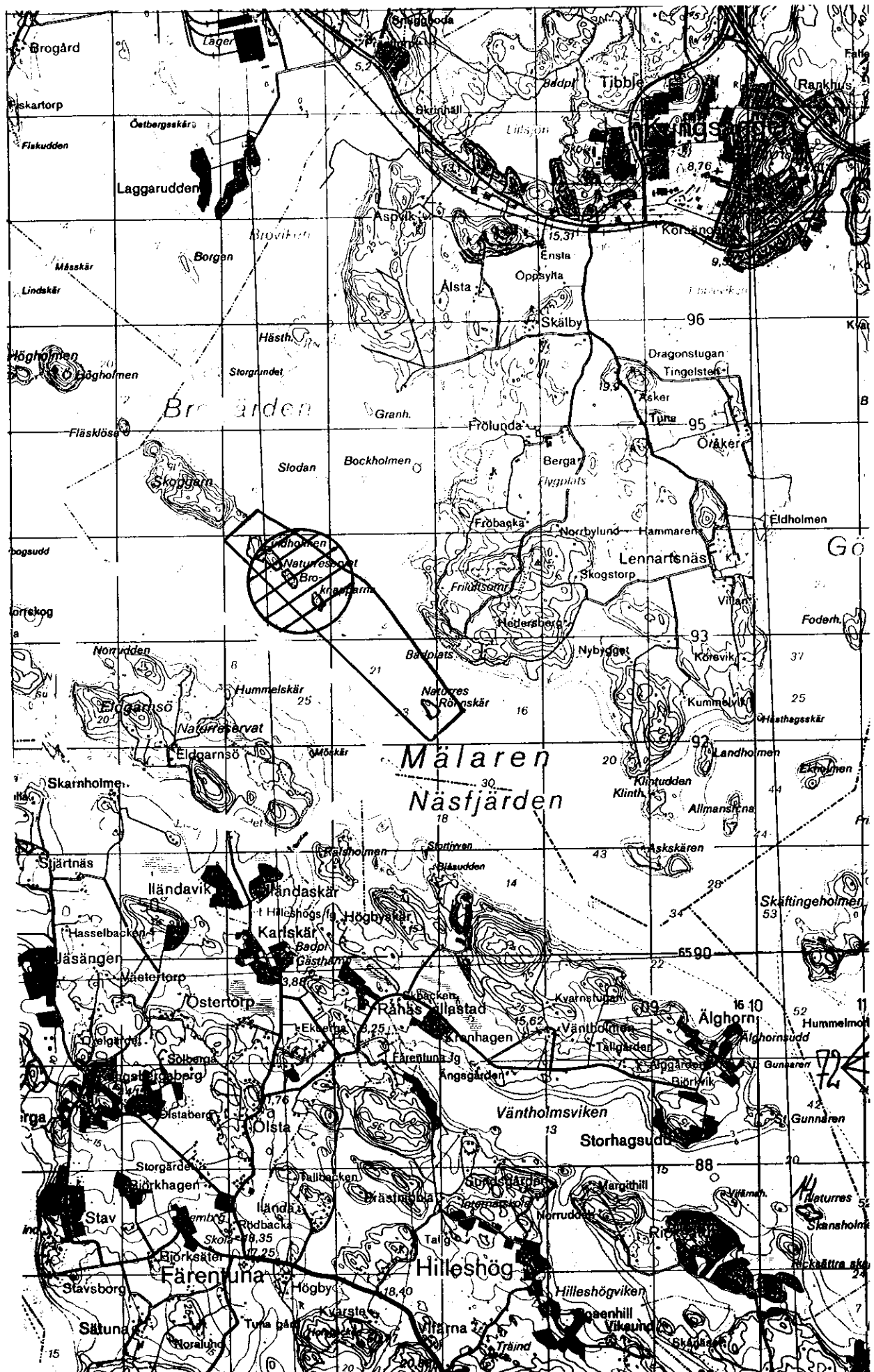
NATURRESERVATET

BROKNAPPARNA

Upplands-Bro kommun

ORIENTERINGSKARTA NATURRESERVATET BROKNAPPARNA

I ALLMÄN BESKRIVNING

1. ADMINISTRATIVA DATA

Naturresevatets namn:	Broknapparna
Objektnummer:	01 02 046
Beslutsdatum:	1969-12-12 och 1992-06-23
Kommun:	Upplands-Bro
Registerområde:	Upplands-Bro kommun
Fastighet:	del av Frösunda 6:5
Lägesbeskrivning:	Ekonomiska kartan blad nummer 108 81. Reservatet ligger i Näsjärden cirka 25 km väster om Stockholms centrum och cirka 7 km sydost om Bro.
Area:	Cirka 75 hektar
Därav landarea:	Cirka 10 hektar
Markägare:	Upplands-Bro kommun
Naturvårdsförvaltare:	Upplands-Bro kommun

2. GRUND FÖR BESLUTET

Grunden för beslutet samt föreskrifter för reservatet återfinns i Länsstyrelsens beslut, dnr 231-1991-1451.

3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Inledning

Den översiktliga beskrivningen bygger på "Skyddad Natur i Stockholms län", "Naturvårdsprogram för Stockholms län", "Översiktlig naturinventering av Upplands-Bro kommun" samt på egna iakttagelser

3.2 Naturförhållanden

3.2.1 **Geologi**

Berggrunden utgörs av yngre graniter och gnejsgraniter. Dessa överlagras av postglaciala leror och sandig morän.

På stora delar av öarna går berget i dagen. Öarna är relativt höga, upp till 10–15 meter över Mälarens yta. Stränderna består dels av klippor, dels av grus.

3.2.2 Vegetation

Vegetationen består omväxlande av barrskog, blandskog och lövskog. På Lindholmen utgörs trädskiktet av tall, asp, lind, al och ask. Rena lindbestånd finns på ön och många lindar är grova och mycket gamla. Buskskiktet på Lindholmen består av hassel, hagtorn, slån och olvon. Ön håller på att växa igen och buskskiktet är därför på sina ställen ogenomträngligt. På Lindholmen växer kärlväxtarter som blodnäva, tandrot, desmeknopp, trolldruva, ängs- och skogskovall, bergrör, nattviol och storrams. Ön visar spår av tidigare mänsklig påverkan genom bl.a. betesdrift. På Lindholmen finns en liten igenväxande ängsmark i anslutning till en torpgrund.

De två öarna Broknapparna är delvis skogslösa, delvis täckta med tallskog med inslag av gran. I blockrika sluttningar ner mot vattnet växer små lindbestånd, framför allt på Östra Broknappen.

På Rönnskär växer granskog med lundväxter i fältskiktet. Vidare finns där en ung ädellövskog med alm och ask. På vissa delar av Rönnskär finns hållmarker och hållmarkstallskog.

3.2.3 Djurliv

Fågellivet på öarna är rikt. På Rönnskär finns en fisktärnekoloni med ett femtiotal häckande par. På Broknapparna häckar fiskgjuse regelbundet. Tack vare öarnas läge i Mälaren och förekomsten av gamla, grova lövträd finns goda förutsättningar för ett rikt insektsliv. En undersökning av öarnas insektsfauna kan väntas visa på intressanta arter. Reservatet ligger inte långt från den från entomologisk synpunkt värdefulla Eldgarnsö.

3.3 Anordningar för friluftslivet

Förutom informationstavlor finns inga anordningar i ordningställda för friluftslivet.

3.4 Slitage- och störningskänslighet

Öarna är delvis störningskänsliga under fåglarnas häckningstid. Särskilt fisktärnekolonin på Rönnskär och fiskgjusen på Broknappen kan vara störningskänsliga. Tillträdesförbud bör övervägas för dessa öar för del av året.

3.5 Tillgänglighet

Reservatet nås endast med egen båt. Bra natthamnar finns på öarna eller på angränsande öar som Eldgarnsö och Skoggarn.

3.6 Information

Informationsskyltar finns uppsatta på öarna.

3.7 Byggnader

Det finns inga byggnader eller anläggningar på öarna. På Lindholmen finns en husgrund från ett gammalt torp.

II **PLANDEL**

1. **DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN**

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel skall vara att bevara öarna i orört skick. Skogen skall som regel tillåtas utvecklas fritt. Ädellövskogen skall bevaras, och i den krävs aktiva vårdåtgärder. Betesdrift kan tillåtas på Lindholmen.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av skogsmarken

Hällmarkstallskogen skall lämnas utan åtgärder och tillåtas utvecklas helt fritt.

Barrskogspartierna skall lämnas att utvecklas fritt mot naturskog. Stigar som genomkorsar skogsmarken kan dock hållas fria från vindfällen etc.

Lövskogen skall skötas så den utvecklas mot ädellövskog och lundartad lövskog. Åtgärderna skall inriktas på att avveckla och hålla efter inträngande gran samt att om möjlig gynna föryngringen av lind och andra ädellövträd.

1.2.2 Hävd av ängsmarken

Den lilla ängen på Lindholmen kan hållas öppen genom slåtter. Om bete införs på Lindholmen bör naturvårdsförvaltaren dokumentera vegetationen innan betet påbörjas. Vegetationens utveckling bör därefter följas.

1.2.3 Jakt

Jaktförbud råder enligt reservatsföreskrifterna.

1.2.4 Fiske

Fiske får bedrivas av fiskerättsinnehavare. Vidare får allmänheten fiska med rörliga handredskap.

1.2.5 Vattenområdet

Inga anordningar skall utföras inom reservatets vattenområde. Länsstyrelsen kan dock ge tillstånd till ev. brygga som behövs för reservatets skötsel.

2. ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET

2.1 Övergripande mål

Inga anläggningar skall utföras för friluftslivet. De naturgivna förutsättningarna skall vara utgångspunkten för reservatets nyttjande.

2.2 Generella riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet, anordningar

Reservatet nås med egen båt. Förändringar i tillgängligheten erfordras inte.

Sanitära anordningar kan ställas i ordning efter tillstånd från Länsstyrelsen. I övrigt skall inga anordningar finnas för friluftslivet.

2.2.2 Renhållning

Naturvårdsförvaltaren svarar för att öarna hålls städade. Om sanitära anordningar behövs, t. ex. en sopmaja, kan Länsstyrelsen ge tillstånd för en sådan.

2.2.2 Information, utmärkning av reservatsgräns

Information om reservatet skall finnas på informationsskyltar. Dessa skall sättas upp på väl frekventerade ställen, minst en på varje ö. Skyltarna skall vara utformade enligt Naturvårdsverkets anvisningar. Befintliga skyltar skall bytas ut eftersom föreskrifterna har ändrats.

Reservatet skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 15 03 22) och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

3. NATURVÅRDSFÖRVALTNING

3.1 Naturvårdsförvaltare

Naturvårdsförvaltare skall vara Upplands-Bro kommun. Avtal om naturvårdsförvaltningen skall tecknas mellan Länsstyrelsen och kommunen. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med Länsstyrelsen.

3.2 Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för tillsynen av reservatet. En särskild tillsynsman bör utses. Instruktion och avtal skall tecknas med tillsynsmannen.

4. DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange tiden för åtgärdernas utförande, åtgärdernas effekt etc. Naturvårdsförvaltaren skall årligen sammanställa dokumentationen och insända denna till Länsstyrelsen. Dokumentationen skall ligga till grund för eventuella revideringar av skötselplanen.

5. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

5.1 Finansieringsplan

Upplands-Bro kommun står för kostnaderna för naturvårdsförvaltningen. Kommunen kan söka statsbidrag till förvaltningen hos naturvårdsverket. Sådan ansökan inlämnas till Länsstyrelsen i mars månad. Staten genom Naturvårdsverkets anslag "Vård av naturreservat m m" står för kostnader för framtagning av informationsskyltar.

5.2 Ekonomisk utredning (undantas från fastställelse)

Åtgärd	Kostnad år 1992	Årlig kostnad
Tillsyn	5 000 kr	5 000 kr
Slätter, bete	2 000 kr	2 000 kr
Skogsskötsel	3 000 kr	1 000 kr
Information	2 000 kr	100 kr
SUMMA:	12 000 kr	8 100 kr

6. VETENSKAPLIG VERKSAMHET

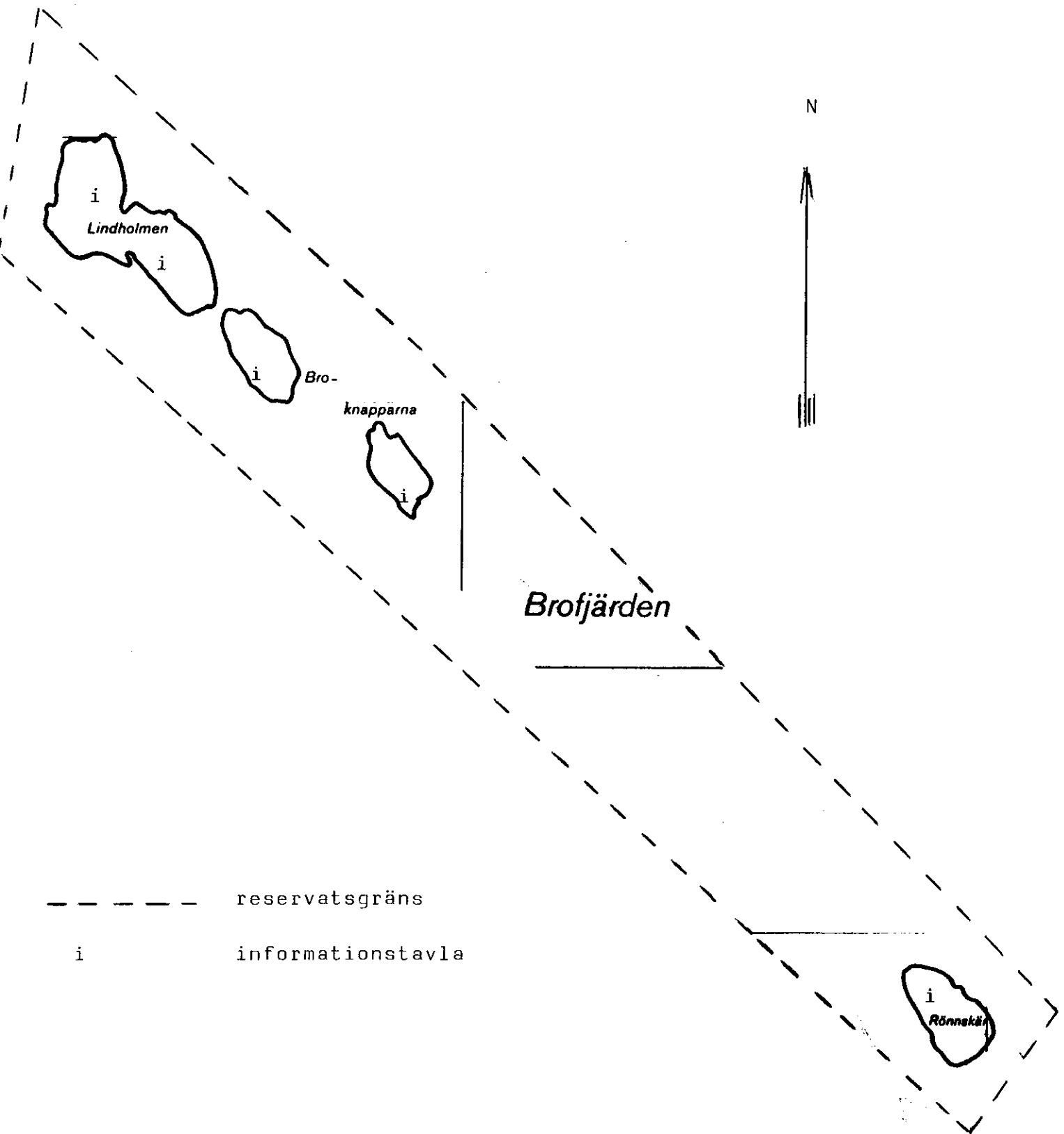
Följande är förslag på inventeringar och undersökningar som kan vara av intresse att genomföra.

- För att utvärdera öarnas entomologiska värde kan en entomologisk inventering genomföras.
- En markhistorisk dokumentation kan göras på Lindholmen, särskilt i anslutning till torpgrunden och ängen.
- Reservatets ornitologiska värden bör dokumenteras.

NATURRESERVATET BROKNAPPARNA

SKÖTSELPLANEKARTA

Upplands-Bro kommun

- reservatsgräns
- i informationstavla

0 1 2 3 4 5 6 hundra meter skala 1:10 000

DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Objekt Nr	Utförd åtgärd	År Månad	Kostnader Kr	Finan- siering	Intäkter Kr	Ev noteringar om åtgärdens effekt, etc
1	2	3	4	5	6	7